

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВА ЛЮДИНИ І БІОМЕДИЦИНА»

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Спеціальність: 081 Право

Рік навчання: 2-й, семестр 4-й

Кількість кредитів ECTS: 5 кредитів

Назва кафедри: Права

Мова викладання: українська

Лектор курсу	к.і.н., ст. в. Погуляєв Олександр Ігорович
Контактна інформація лектора (e-mail)	<u>pogulyaev@vsau.vin.ua</u>, <u>el.alejandro@proton.me</u>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Права людини і біомедицина» є вибірковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції – 16 год.; практичні заняття – 28 год., самостійна робота – 106 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, семінарські заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін: «Судові та правоохоронні органи».

Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Право інтелектуальної власності», «Міжнародне довір'язне право», «Охорона природних ресурсів та довкілля».

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Права людини і біомедицина» спрямована на отримання здобувачами здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі юридичної діяльності чи у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни – формування системи світоглядних засад студентів щодо розуміння природи і змісту понять «держава», «право», «закон», «демократичне суспільство», «громадянське суспільство», «державно- правовий режим» тощо; загальних закономірностей виникнення й розвитку держави і права; з'ясування їх сутності, визначення можливих перспектив їх подальшої еволюції.

Завдання вивчення дисципліни

Теоретична та практична підготовка формує у студентів розуміння об'єктивної історичної закономірності становлення державно-правових форм організації суспільного життя. Здобувачі вищої освіти набудуть навички щодо орієнтування у складнощах правової методології сучасних концепцій, що пояснюють сутність та призначення держави, права, правових явищ.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК) – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі юридичної діяльності чи у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Програмні результати навчання (ПР)

Р2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

Р4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

Р5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

Р13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

Р19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Мета, завдання і предмет курсу «Права людини і біомедицина»	2	3	13
2	Міжнародні стандарти прав людини в сфері охорони здоров'я	2	4	13
3	Регіональні стандарти прав людини в сфері охорони здоров'я	2	3	13
4	Міжнародні та регіональні органи захисту прав людини в сфері охорони здоров'я	2	4	13
5	Загальна характеристика правової системи і системи охорони здоров'я України	2	3	13
6	Права та обов'язки пацієнтів за законодавством України	2	4	14
7	Права та обов'язки медичних працівників за законодавством України	2	3	14
8	Форми та засоби захисту прав суб'єктів медичних правовідносин за законодавством України	2	4	14
Разом		16	28	106

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота студента організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (реферат, наукове есе).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносяться на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час

аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, написанням рефератів та наукових есе не допустимо порушення академічної доброчесності. Наукові роботи та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	16	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	30	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (реферати, повідомлення, опрацювання наукових статей, робота із словником термінів та понять, написання наукового есе)	30	4 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	30	2 рази на семестр	Тестування у системі СОКРАТ та MOODLE
Разом		106		

Список основної та додаткової літератури

Основна

- Convention for the protection of Human Rights and dignity of the human being with regard to the application of biology and medicine: Convention on Human Rights and Biomedicine. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/ChercheSig.asp?NT=164&CM=&DF=&CL=ENG>
- Report of the Research Division of the European Court of Human Rights on Bioethics and the case-law of the ECHR. Електронний ресурс. Режим доступу: http://www.coe.int/t/dg3/healthbioethic/texts_and_documents/Bioethics_and_the_case-law_of_the_Court.pdf
- Берн І., Езер Т., Коен Дж., Оверал Дж., Сенюта І. Права людини у сфері охорони здоров'я: навчальний посібник. Львів: видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2019. 552 с.

4. Більш детально: Права людини в сфері охорони здоров'я : практ. посібник. За наук. ред. І. Сенюти. Львів: Вид-во ЛОБФ «Медицина і право», 2019.
5. Гладун З. Адміністративно-правове регулювання охорони здоров'я населення: монографія. К.: Юрінком Інтер, 2019, 720 с.
6. Згречча Е. Біоетика: підручник. Львів: Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2018. 672 с
7. Конвенція про захист прав і гідності людини щодо застосування біології та медицини: Конвенція про права людини та біомедицину від 1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_334#Text.
8. Охорона здоров'я і права людини: ресурсний посібник. За науковою редакцією І. Я. Сенюти. 5-те вид., доп. Львів: Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2018. с. 989
9. Стеценко С. Сучасне українське медичне право: монографія. К.: Атіка, 2018. 496 с.
10. Хартія про основоположні права Європейського Союзу. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_524#Text

Додаткова

1. Віткова В. С. Конституційне право на медичну допомогу та його юридичне забезпечення в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата юридичних наук : 12.00.02. Ужгород, 2017. 18 с.
2. Дешко Л. До питання про поняття та види медичної діяльності. Підприємство, господарство і право. 2007. №6. С. 21-30
3. Доповідь дослідного відділу Європейського суду з прав людини про біоетику та прецедентного права ЄС. Report of the Research Division of the European Court of Human Rights on Bioethics and the case-law of the ECHR. URL: https://www.echr.coe.int/Documents/Research_report_bioethics_ENG.pdf
4. М. Медведєва Екоетичні та біоетичні стандарти в механізмі міжнародного захисту прав людини. Evropsky politicky a pravni diskurz. 2015. № 2. С. 66-71.
5. Маринів І. І. Міжнародно-правове регулювання соматичних прав людини. Право та інновації. 2021. №1(33). С. 62-67.
6. Мушак Н.Б. Концептуальні підходи до класифікації прав людини в умовах глобалізаційних процесів. Часопис Київського університету права. 2011. № 2. С. 298 – 301.
7. Островська Б. В. 20-річний ювілей Конвенції Ов'єдо: досягнення і перспективи. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2017. № 2. С. 99–104.
8. Савчин М. Вплив біоетики на сутнісний зміст прав людини: окремі думки про природу прав четвертого покоління. Забезпечення прав четвертого покоління у системі охорони здоров'я: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Ужгород: РІК-У. С.112-116.
9. Хендель Н.В. Захист біомедичних прав людини в практиці Європейського суду з прав людини. 2013. С. 416. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/9725/Hendel%20414-%20421.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

10. Швець Ю. Ю. Міжнародні стандарти конституційного права особи на охорону здоров'я та їх врахування у Конституції України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2018. Випуск. 53. Том 1. С. 69-73. С. 72.

Контроль і оцінка результатів навчання

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
2	Участь у роботі на практичних заняттях	15
3	Виконання самостійної роботи	10
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
4	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
5	Участь у роботі на практичних заняттях	15
6	Виконання самостійної роботи	10
	Всього за атестацію 2	30
	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання презентації за заданою проблемною тематикою, виконання макетів, виступ на наукових конференціях)	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Шкала оцінки знань здобувача

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку чи екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Участь у дискусіях на лекційних та практичних заняттях, виконання контрольних робіт, індивідуальні та групові творчі завдання, тестування	Критерії оцінювання
90-100%	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
73-89%	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
55-72%	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
35-54%	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
15-34%	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0-15%	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.